Kapłan – ekspert od spraw duchowych
Henriego J.M. Nouwena koncepcja duszpasterstwa

Słowa kluczowe: duszpasterstwo, kapłaństwo, teologia, gościnność, modlitwa, współczucie, Eucharystia, duchowość

Niniejsza rozprawa poświęcona jest zagadnieniu koncepcji duszpasterstwa u H.J.M. Nouwena. Ten holenderski kapłan urodziła się w 1932 r. Był wykładowcą na kilku uniwersytetach, znanym pisarzem oraz duchowym przewodnikiem. Ostatnią dekadę swojego życia oddał posłudze duszpasterskiej we wspólnocie L'Arche – Daybreak w Toronto, posługując wśród osób niepełnosprawnych. Zmarł w 1996 r.

H.J.M. Nouwen w wielu swoich publikacjach mówi na temat kapłaństwa oraz duszpasterstwa. Charakterystyczne jest także to, iż zwraca on bardzo wiele uwagi na życie duchowe kapłanów. Podobnie naucza Kościół, podkreślając, iż powołaniem kapłana jest być ekspertem w sprawach duchowych.

Wszystko to stanowi inspirację do poszukiwania w dziełach Nouwena odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób ma działać i formować się duchowo współczesny kapłan. Dzięki zastosowaniu analizy treściowej, która pozwala na wydobycie z zawartości merytorycznej publikacji te aspekty, które odnoszą się do działania duszpasterskiego i formacji duchowej kapłana, można ukazać, w jaki sposób zdaniem Holendra kapłan ma pełnić swoją rolę w Kościele i świecie. Tym samym odsłania się koncepcja duszpasterstwa (cele i sposoby działania), którego podstawowym narzędziem jest kapłan jako przewodnik duchowy.

Na pierwszy plan w życiu kapłana wysuwa się według Nouwena własny rozwój duchowy, w którym powinny być uwzględnione procesy zachodzące we współczesności. Ponadto inspirację do tego rozwoju odnajduje on w nauczaniu Soboru Watykańskiego II, który powszechnie nazywany jest „pastoralnym" oraz w teologii latynoamerykańskiej, która wiele uwagi poświęca praktyce życia chrześcijańskiego. W rozwoju duchowym pomaga formacja pastoralna, nieustanne odkrywanie swojego powołania, sensu modlitwy i odnajdywanie Boga w codziennych ludzkich sprawach.

Z analizy treści pism Nouwena wynika, iż istnieje ścisły związek między własnym życiem duchowym kapłana a jego kompetencjami duszpasterskimi. Spoglądanie na własne przeżycia i doświadczenia w świetle wiary staje się owocne w posłudze pastoralnej, w której łatwiej jest wówczas wskazywać ludziom na

uprzedzającą miłość Boga oraz zachęcać ich do przyjęcia postawy nacechowanej nadzieją, wdzięcznością oraz współczuciem.

Posługa towarzyszenia duchowego pełniona przez kapłana obejmuje sferę relacji międzyosobowych, na których opiera się całe duszpasterstwo. Prowadzą one do tworzenia wspólnoty, więzi braterskich oraz klimatu gościnności. Jest to możliwe dzięki praktykowaniu modlitwy i sprawowaniu Eucharystii, a także okazywaniu sobie wzajemnego przebaczenia i pomocy w trudnościach oraz cierpieniu. Te elementy według Nouwena stanowią cechy komunii tworzonej przez ludzi wiary.

Aby duszpasterz mógł pełnić funkcję eksperta od spraw duchowych, musi być człowiekiem modlitwy, mistagogiem i prorokiem, a także lekarzem, który źródłem doświadczenia duchowego czyni swoje osobiste zranienia wewnętrzne. Takie spojrzenie na powołanie kapłana do pełnienia posługi duszpasterskiej pozostaje w harmonii ze współczesnym nauczaniem Kościoła o formacji i zadaniach, jakie duchowni mają do spełnienia wobec powierzonych sobie wiernych. I choć w swoich publikacjach nie odwołuje się wprost do dokumentów Nauczycielskiego Urzędu Kościoła, to jednak widać wyraźnie, że tworząc swoją koncepcję duszpasterstwa, opiera się na tych samych źródłach, wywodzących się z wielowiekowej tradycji Kościoła i inspirujących jego nauczanie.